

TATIANA JAGLOVÁ

ČERTOVA
SVADBA

MARENČIN PT

**Asi je to už jedno
ale nezmizla som odrazu**

Erik Ondrejčka: Lilith

Čertova svadba

TATIANA JAGLOVÁ

Čertova svadba

MARENČIN PT

Vydanie diela z verejných zdrojov aj formou štipendia podporil
Fond na podporu umenia

a Literárny fond

© Tatiana Jaglová, 2021
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2021
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marenčin@marenčin.sk www.marenčin.sk
Cover © Marenčin Media, 2021
Design © Katarína Marenčinová, 2021
922. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0636-1 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0637-8 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0638-5 (ePub)

Pod širokým oknom vonia borovicovým drevom válanda. Pružný penový matrac zakrýva červeno-modrá kockovaná deka, nevlúdne pichľavá. Anna si pritiahne kolená k hrudi a hlavu uloží na predlaktia. Prenatálna poloha. Skrčenec zúfalých ľudí. Objímaj samu seba, radila jej jogínka.

Bola vážne dieťa, možno už tušila, že svet je nebezpečné miesto. Neskôr, asi pôsobením hormónov, sa často smiala, až niekedy nevedela prestať. Svet bol vtedy farebný, voňavý, neraz až omamný. Vlastne ešte nedávno mala veľa dôvodov na radosť. No teraz, kdesi v záhybe jej vnútra sa znovu ohlásilo smutné dieťa.

Za presklenou stenou mierne stúpa lúka a sprava Annin pohľad vítajú tri majestátne smrekky. Vysadil ich vietor, tma-vozelená skupinka sa podelila o priestor v trojuholníku. Neprekážajú si. Dohodli sa, rastú spoločne. Anna rada počúva ich šepot, keď sedí pred chatou. Včera pod nimi našla tri dubáky, chvíľu na ne neveriacky hľadela, privoňala a poďakovala, veď smrekky jej prichystali prekvapenie. Zatúžila porozprávať im svoje trápenie, vyžalovať sa. Možno by konečne našla správne slová, aby aj sama sebe pomenovala, čo ju trápi. Smútok by ohraničila pevnými kontúrami.

Zdvihne hlavu, ofina jej zakryje výhľad. Porozpráva im. Zajtra? Možno. Dnes je nevlúdny chmúrny deň, tu pod Bocianskym sedlom nemá dážď nikdy dost. Keď neprší, mrholí, keď nemrholí, prevaľuje sa hmla, akoby obloha miesila riedke cesto. Neprekáža jej to, lebo presne takú má náladu. Pred hodinou prihodila do sporáka polienka, pukocú, teplo je. Nahmatá vankúš v červenej plátennej obliečke a pritisne si ho na hrud'. Odrazu má pocit, akoby v náručí nedržala vankúš ona, ale on ju. Spomenie si na bračeka, odišiel kamsi ďaleko, na Nový Zéland, nemá o ňom správy. Ako decko stále objímal vankúše. Na sviatky mu zakaždým kúpili nový, a ako výskal od radosti! Človek sa potrebuje pritúliť k niečomu mäkkému. Dľaňou si utrie vlhké líce. Srdce jej začne biť pravidelnejšie. Napraví ofinu, očami zablúdi na lúku.

Púpavy stúlili hlávky do tvrdých pukov, sotva ich v tráve rozoznať. No len čo vykukne slnko, lúka sa rozsvieti. Je žltá aj fialová, lebo tu rastie množstvo zvončekov. Medzi nimi biele margarétky, Annu stále láka natrhať si kytičku, no neurobí to. Nielen preto, že tu sa kvety trhať nesmú. Každý život je cenný. Prírode je jedno, či ide o zajaca, púpavu či Annu.

Zvonku sa po skle prechádza mucha. Anna ju kútikom oka sleduje, rada by ju odohnala, nenávidí muchy. No nevládze zdvihnúť ruku. Zlosť v nej pomaly, ticho narastá, až sa napokon zaženie. Mucha zastane, skúma situáciu, a akoby pochopila, že nebezpečenstvo je za hrubým sklom, ľahostajne pokračuje v ceste. V sporáku zapraskalo, cez prieduch vybuchol ohňostroj iskier. Vlhké drevo? Anna by mala doniesť za kôš polienok, aby vyschli. Vyjsť pred chatu, nadvihnúť térový papier, chabú ochranu pred dažďom, naplniť kôš a... Lenže nevládze. Jej vôľa je prislabá.

Mrholí hustejšie, ihličie smrekov postriebrili kvapky. Cestička od chaty hore k svahu je, našťastie, vysypaná štrkom, keby predsa len nazbierala energiu a skúsila vyjsť von, možno by našla zopár dubákov. Pohne nozdrami a predstaví si vôňu hubovej polievky. Lenže... nemá zeleninu. Čo by dala do hrnca okrem húb? Za dverami do chaty je špajza, police až nahor po plafón. Takmer prázdne. Ešte ich nestihla zaplniť, prišla len včera. Ale dolu v pivnici má poháre so zaváraným mäsom. Stačí kúpiť hrášok v konzerve a má chutný obed. Zemiakov je ešte v pivnici dosť, je tam stabilná teplota okolo piatich stupňov, ovocie aj zelenia v nej dlho vydržia. Do pivnice sa vchádza rovno zo stredu izby po drevených schodoch, no najprv treba nadvihnúť poklop. Teraz je zakrytý pestrým, ručne tkaným kobercom.

Drzá mucha jej z druhej strany skla zastala rovno pred tvárou. Neprší na ňu, potvoru, chráni ju prístrešok nad betónovou terasou s presklenou stenou osadenou v hrubom drevenom ráme. Tri schody vedú rovno na chodník vyšliapaný v trávniku k trom smrekom. Na štrkovej ceste Annu odrazu upúta pohyb. Hubári, konštatuje znechutene. Ludia plní vášne a nádeje, že sa vrátia s plným košíkom. Pochytí ju zlosť. O čosi nižšie na prudkom svahu Rómovia

zbierajú čučoriedky, Anne už sotva zostane, okrem toho asi by na svah ani nevyšla. Tráva je mokrá, šmyklavá, nič pre dievča z mesta. A navyše – v národnom parku sa čučoriedky zbierať nesmú, no zrejme to platí iba pre slušných občanov. Postava na chodníku ju zaujme. Vystrie sa, pomrví stuhnutými plecami a natiahne krk, hneď lepšie vidí. Postava je vysoká, zrejme chlap. Zelená vojenská pláštenka mu siaha až po kolená. Kapucňa zakrýva tvár. Nesie košík, nie príliš veľký, zrejme reálne odhadol situáciu s hubami. Aj keď je vlhko, akosi nerastú. Krok má iný ako tí zdola, z dediny. Našlapuje opatrne, aby si nevyvrtol členok. Nemá čižmy, ale vibramy. Pravdepodobne dolu na ohybe cesty do Starobocianskej doliny nechal zaparkované auto.

Každý má energiu, iba ja nie, zafňuká Anna.

Postava zastane a otočí sa k chate. Zakloní hlavu, pozoruje dym, je jasné že v chate sa kúri. Anna uhne z dohľadu do šera izby. Tvár človeka stále tieni kapucňa. Len aby to... Annu strasie. Odhaduje šírku pliec... nebude to on. Je útlejší, toto je riadne chlapisko. Anna potiahne nosom, od strachu jej zvlhol, opakom ruky si utrie kvapku, čo jej steká k perám. Nikto nevie, že je tu, chatu kúpila pred rokom na mamino meno.

Zošuchne sa z váľandy, ktorá slúži aj ako pozorovateľňa, aj na popoludňajší spánok, ustúpi viac do tieňa. Odtiaľto ju zvonka nevidno. Drzý človek zišiel až k trom smrekom a díva sa rovno na priečelie chaty. Okoloidúci ju zakaždým obdivujú, je to zrub z nahrubo ohobľovaných kmeňov, všetko z poctivého voňavého dreva, aj nábytok vnútri, nezablúdil sem ani kúsok drevotriesky. Väčšia časť priečelia je presklená, ale možno ju zakryť masívnou širokánskou bránou. Je to štvrtá stena z tenkých drevených kmeňov zavesená na škripajúcich pántoch, a keď sa zatvorí, nikto nevidí vstup do chaty. Vyzerá to, akoby sa dovnútra vchádzalo iba komínom. Pravda, kto príde bližšie, vidí na boku dve veľké visiace zámky, no stena chaty a masívna brána priliehajú tesne jedno k druhému. Chata je majstrovské dielo.

Človek na chodníku sa nabažil pohľadu a zmizol Anne z dohľadu. Trochu banuje, že ho už nevidí. Mrholenie pre-

šlo do dažďa a dnes už tadiaľto nikto nepôjde. Rozkúrila ráno, keď vstala, ale chata bola dlho prázdna, potrvá, kým sa prehreje. Striaslo ju, zošuchne sa z válandy a podíde k obrovskému sporáku v strede izby, aby doň naložila tri hrubšie polienka. Staviteľ chaty ho z prednej strany vybavil veľkými plechovými nádržami na ohrievanie vody, ktoré sú dobre zamaskované náterom, takže ich nevidno, akurát sporák je rozmerný. Vedie z neho potrubie k drezu, Anna môže umývať riady v horúcej vode, ba v priľahlej kúpeľničke si dopriať teplú sprchu. Komfort uprostred čistej prírody. Paráda!

Anna sa vráti k válande a sadne si tak, aby videla na smreký.

Bodla by káva. Lenže to znamená vstať. Neskutočne náročný cieľ. V sporáku pod platňou pukoce oheň. Oranžová žiara sľubuje, že voda sa rýchlo zohreje. Človek má v génoch radosť z ohňa, ak ho má pod kontrolou. Anna si v duchu vytratúva, čo chcela v najbližších dňoch urobiť. Poupratovať chatu. Zistiť, či prameň, ktorý napája potrubie do chaty, neupcháva lístie. Ak áno, poriadne ho vyčistiť. Vlastne, to je najdôležitejšia úloha. Upratovať môže neskôr. Vytrepať sa konečne na Čertovu svadbu. Zistiť, či je pravda, čo sa o končari vrchu hovorí. Prejsť z Bocianskeho sedla na Ďumbier. Dať si na chate pod Ďumbierom výborný bylinkový čaj. Vie, že sú v ňom sušené listy z lesných jahôd, čučoriedkové listy, mladé výhonky smreku ... a to najpodstatnejšie? Pritlačí si miesto nad koreňom nosa, kde má človek podľa jogínov tretie oko. Občas jej to pomôže. No občas nie je práve teraz. Ne-spomenie si. Vstala, došuchtala sa k drezu, naplnila kanvicu pramenitou studenou vodou a postavila ju na žeravú platňu. Kávu si sem priniesla čerstvo pomletú. Aj svoj hrnček, bez ktorého by jej nechutila. Z hrubej kameniny, oranžový. Ako žiara, čo vychádza spod platne. Aha, už vie! Do čaju dávajú materinu dúšku, čo rastie všade na okolí. A ako vonia! Potešená Anna nasype do jednej tretiny hrnčeka zomletú kávu. Voda v kanvici už buble, káva vonia, hoci ju ešte nezaliala. Teplo, vôňa a žiara ohňa jej pripomenú dovolenku, keď tu boli naposledy spolu. Neustále pršalo, ale v chate bolo úžas-

ne. Na válande pred sklenenou stenou strážil vchod do chaty ratlík Muro. Nie, nemal meno kocúra, bola to zdrobnenina Timura. Vedľa neho sa po pichlavej deke neobratne vliekla korytnačka Pavlína. Muro strážil aj ju, a keď sa priblížila k okraju válandy, pretočil ju na chrbát, aby mal chvíľu pokoj a mohol sa venovať výhľadu na chodník. Z kľetky na polici na to všetko dozeral všetečný papagáj Peťo. Keď bola Pavlína hore nohami, nesúhlasne zaškriekal. Mama si volkala v kresle, čo najbližšie k peci, a keď ju začal páliť chrbát, posunula ho k oknu. Tomáš postavil na stôl plný kôš dubákov. Tešili sa na polievku, jedávali ju z hnedých kameninových misiek a korela Peťo zatiaľ maširoval po stole a čakal, čo sa ujde jemu. Lenže odvtedy...

Anna sa krčí na válande, už vedľa seba nemá Mura, pokrýva ho kopček hlíny v Tomášovej záhrade. Mama je s otcom a kdesi v nebeskom bare popíjajú obľúbené tokajské. Pavlína možno ešte žije, lebo korytnačky sa vraj dožívajú aj osemdesiat rokov. Dali ju do bratislavskej zoologickej záhrady. A Peťo? Uletel. Sloboda je lákavejšia ako plná miska v kľetke. A Tomáš? Ten uletel tiež. Lenže nie z túžby za slobodou, ale do ďalšieho zajatia lásky, menom Marcela. Anna uvažuje, za kým najviac banuje. Isteže, za mamou. A za Múrom. Pavlína... možno žije, za ňou banovať nemusí. A Peťo? Bol trochu hlúpy, akosi si ho neobľúbila, hoci sa o to snažila. Spomenie si na Tomášovu tvár a kým začne uvažovať, nakoľko jej chýba, zbadá vonku pohyb. Ten človek! Vystrie sa, aby zistila, koľko húb má v košíku. Schmatne z poličky ďalekohľad a namieri ho na košík. No človek sa pohybuje rázne, a kým Anna zaostruje okulár, košík zmizne z dohľadu. Už vidí iba mužov chrbát. Mrzí ju, že nezastavil, keď uvidel dym z komína. Ona tak urobila zakaždým, keď sa vracala z hubačky. Tomáš zatiaľ varil bryndzové halušky alebo piekol chlieb. Huby zbierali najmä na sušenie, krásne rozvoňali chatu.

Široký chrbát, hodnotí Anna a zamieri na človeka ďalekohľad. Podľa postavy a pohybov ide o mladého muža. Dúfa, ani nevie prečo, že je asi tak v jej veku. Lenže... Je ona mladá? Má tridsaťpäť. Dnešný kult mladosti ju nemilosrdne posúva

k hranici všeobecného nezájmu. Bolo by dobre, keby mal... no možno štyridsať. Muž sa stratí z dohľadu, lebo tam, kam došiel, chodník začína prudšie klesať. Anna si usrkne z kávy a sykne. Príliš horúca. Sponad Bocianskeho sedla, takmer vždy zle naladeného, sa odvalili tmavosivé oblaky smerom k Čertovej svadbe, tá je zle naladená neustále. Muž na svojich širokých pleciach priniesol zopár studených slnečných lúčov, lepšie ho vidno. Anna si znovu uchlipne, teraz má káva tú správnu teplotu. Pozoruje okolie, mrholí z mraku, ktorý, ako inak, mieri na Čertovu svadbu. Anne je odrazu teplo, neobratne si vyzlieka hrubý pulóver, pričom neodloží kávu. Možno z flaku na deke vyveštit čo ju čaká? Kamarátka Katka by to dokázala, hoci je docentkou matematiky, dôveryhodne veští budúcnosť z postavenia planét, dátumu narodenia a všelijakých tých aspektov a ascendentov. Anna sa v tom nevyzná, ale Katke verí. Veď keď niečo tvrdí docentka matematiky, mala by to byť pravda. Matematici sa zvyčajne nemýlia. Anne predpovedala blízku budúcnosť bez muža. Lenže Anna chce, aby sa Katka tentoraz mylila.

Nad chatou vyšlo slnko a okolo troch smrekov to vyzerá, akoby nikdy nebolo inak. Anna uvažuje, či má ísť von teraz, alebo najprv opatrne zlezie po strmých schodoch do pivnice, aby vyniesla zaváraninový pohár s mäsom, zohriala ho a k nemu uvarila veľký zemiak. Keď napokon predsa len zadychčane vystúpi z pivnice, zavrie príklop a natiahne naň tkaný koberec, potešene zistí, že vonku stále svieti slnko.

V pohári je len jedna porcia pre Annu. Inak by sa mäso skazilo, elektrina tu nie je, teda ani chladnička. Zemiaky sú v špajze na polici, nedala ich do pivnice, lebo... myšky. Tie malé potvorky v pivnici nič neruší, zato v predsieni, kde je aj špajza, nemajú pokoj, keďže tam stále chodí. Káva ju trochu vzpružila, na obed sa začína tešiť. Vyzerá to tak, že dnes sa predsa len vyberie von. Z auta zaparkovaného poníže na čistinke vynosí ostatok potravín a zároveň sa ubezpečí, že peugeotík je v poriadku. Keď sem chodievali s Murom, stráženie bolo na ňom. Len čo sa niekto priblížil k čistinke, hoci ešte nebol v dohľade, zlostne vrčal. Vypustili ho a on neohrozene mieril k autu odohnať nebezpečenstvo.

Boli to, pravdaže iba turisti, hubári či lesníci, no jemu sa nepáčili. Aneктоval si územie a dával to patrične najavo. Iba na jedno miesto chodil nerád. Na Tajné ohniská. Túžil sa k Anninej nohe so stiahnutým chvostom, k Tomášovi takú dôveru nemal, a všemožne sa ich snažil varovať. Oni sa mu vysmievali. No raz... Unavení chôdzou si sadli na zvalený kmeň smreka a Muro vyskočil Anne do lona. Hľadeli na vychladnuté ohnisko a Tomáš odhadoval, kedy v ňom naposledy horelo. Hoci bolo jasno, odrazu akoby sa zotmelo a poriadne schladilo. Vzduch zhustol, chvel sa akousi zlobou. Muro sa roztriasol, Anne prebehli po chrbte zimomriavky. Pastieri vraveli, že tam prespáva duch hôr.

XXX

Anna sa blíži k obchodu vo Vyšnej Boci, klopií oči, tvári sa, že nevníma okolie. Zakaždým keď sem príde, ľutuje, že nezašla do Brezna, kde majú dobrý zemiakový chlieb. Priznáva, že chlieb je len výhovorka, ani tunajší nie je zlý, a napokon, vie si ho upiecť aj sama. Náladu jej kazia pohľady žien, čo postávajú pred obchodom alebo čakajú, kým prídu pri pokladni na rad. Skúsili sa jej prihovárať: A vy, pani, ste tu na dovolenke? Odpovedala úsporne: Áno, áno. Druhá sa pridala: Teraz ste prišli? Veď je iba jún... Odvrkla: No, povedala by som, že je to taká... zdravotná dovolenka... Zdravotná? Žena v šatke pokrútila hlavou, nevedela, ako pokračovať. Niečo jej napokon napadlo: A sama? A kde dovolenkujete? Tam hore, v poslednej chate? Anna sa obrátila k policiam, vedela, že je to neslušné, mala by odpovedať tvárou v tvár, tu sa každý s každým porozpráva, nie ako v Bratislave. Tam si len kývnu na pozdrav, ani nevie, kto býva v jej bloku. No títo tu jej nepripadajú vlúdni, iba zvedaví. Aby mali o čom doma hovoriť. Možno ani doma nie, iba tu pred obchodom, veď hlavným zdrojom zábavy je televízia, polemizovať sa dá z kresla s komentátorom správ a najväčšia zábava je s Hornou Dolnou... Anna už dávno neverí, že by sa ľudia úprimne zaujímali o druhých, ponúkli pomoc, podali ruku, aby tí druhí cítili ochotu a účasť. Robia to, pravdaže, najmä

ak ich pritom sníma kamera, ak sú nablízku novinári, čo by o ich dobrom skutku napísali.

Anna vie, treba sa usmiať, nahlas pozdraviť, je to najlepšia zbraň – pozdrav, úsmev a hneď sa načiahnuť za tovarom v regáloch. Akoby nebolo času na reči, veď kto má dnes na niečo čas? V stredu majú čerstvý voňavý chlieb, poň prišla a ešte po fľačky, strúhaný syr a kečup. Kvôli tomu netreba míňať benzín na cestu do Brezna.

Chlieb vydúva ruksak, no najťažšia je najmenšia vec – fľaša kečupu. Vydýchne si, až keď je za hradskou a stúpa hore do Starobocianskej doliny. Čaká ju ešte kilometer, zhlboka sa nadýchne, smreký voňajú, lúka sa pestrie kvietkami. Chcela by hľadiť hore k vrchom, no musí pod nohy, traktor, čo zväžal drevo, rozryl hlboké nepravidelné koľaje. Kto by jej pomohol, keby si vyvrtla členok? Vľavo sú naskladané čerstvo zoťaté kmene. Každý rok padne za obeť viac a viac stromov. Akoby nebolo treba čakať tridsať rokov, kým z malých sadeničiek vyrastú, akoby ich tu bolo dosť pre desať ďalších generácií. Ešte pár metrov a potom už nebude vidieť tú pohromu, mŕtvolu živých tvorov, pokladené jednu na druhú do výšky dvoch metrov. Anna zastane, položí ruku na kmeň. Je mi to ľúto, naozaj, prihovára sa. Priloží prsty k ústam a nalepeným bozkom pohladí kmeň. Ešte päť minút do kopca a vpravo sa jej otvorí pohľad do krátkej dolinky medzi strmými stráňami, kam chodili zbierať liečivé bylinky, najmä ľubovník, no teraz ešte nie je jeho čas. Zbierali – ona a jej muž Tomáš Kačko. A okolo sa tmolil ratlík Muro. Vtedy. Tak dávno. V inom vesmíre. Kráča, dychčí, vidí ich dvoch na strmej lúke, ako sa smejú. Košíky majú plné bylínok. Tomáš zakaždým stúpajú rovno dohora, ona sa motala po vrstevnici.

Ako sa volá tá bylinka, čo zbierali? Zastane. Od úľaku sa jej zatmie pred očami. Ako sa...? Nenapadne jej. Zhodí ruksak a búcha sa dlaňami po čele. Ako sa? Ako sa volá bylinka, ako sa volá táto dolina? Stojí, rozhliada sa, dolina je zrazu čudné miesto, akoby ho nikdy predtým nevidela. Veď to bolo... Zajasá. Áno, aspoň na to si spomenula, že sa vtedy smiali a mysleli si, že všetko vedia. Vlastne – netrápilo ich,

čo nevedeli. Klopká si po čele, skúša naštartovať tretie oko, no akoby bolo zavreté. Ono sa to poddá, vzlykne. Musí. Veď preto tu je.

Zvezie sa na vlhkú pôdu plnú žltého zahŕňajúceho ihličia, odhodí ruksak, dlane zaborí do zvyškov trávy. Zachytí priviatu smrekovú vetvičku, pomrví ihličie medzi prstami a lačne sa nadýchne. Tretie oko odrazu zažmurkalo. Stačí prejsť dvesto metrov a uvidí, kvôli čomu sem rada chodila. Stále zavretú, zamknutú chatu z čiernych dosiek so šindľovou strechou a úzkou verandou podporetou štíhlymi smrekovými kmeňmi. Malé okienka natreté nabiele. Za nimi červeno-biele kockované závesy, dnu nevidno. O chatu sa starajú, usúdil vtedy Tomáš. Ale kedy, spýtala sa, keď sme tu nikdy nikoho nevideli?

Anna sa postaví, opatrne si skúsi spomenúť na názov rastlinky, ale nič. Tretie oko sa znovu zavrelo. Chvíľu uvažuje, či by nezašla k čiernej chate, no nohy odmietajú vykročiť. Musela by vyšliapať do mierneho kopca tých dvesto metrov... Únava ju opantá ako nepriedušný igelit. K svojej chate má ešte dobrých osemsto metrov. Začalo fúkať, od Bocianskeho sedla sa ženie buclatý čierny mrak. Anna dúfa, že keď príde k chate, uvidí z komína stúpať úzky prúžok dymu, že oheň v sporáku ešte nevyhasol. Odrazu sa jej krajina, ktorou kráča, zdá priveľká. Priveľa podnetov, priveľa svetla. Nevie sa dočkať kávy a tepla, čo sála zo sporáka. Sotva prišla, no chatu už nazýva domovom.

xxx

Jakub má pred sebou ešte zo dva kilometre, kým zastane pred svojou chatou na čistinke, ktorú pred pár rokmi upravil ako parkovisko. V duchu vidí čierny domček v dolinke pod strmým kopcom, z oboch strán prudké holé stráne, skupinku starých smrekov a v tieni pod nimi stôl z ohobľovaných kmeňov a dve lavice. Len čo príde, posadí sa tam s fľašou vína a šálkou kávy. Octavia sa ťažkopádne šplhá dohora po širokom nerovnom chodníku a balansuje v koľajach po traktoroch. Nečudo, taký náklad sem ešte neviezla. Po iné

roky na chatu chodieval iba na dovolenku, niekedy iba na pár dní, no teraz tu bude najmenej mesiac. Kým sa z toho všetkého trochu zotaví. Hoci, tam kde niet nádeje, je zotavenie ťažké. Štyridsiatka na krku a kariéra zničená. Veru, veru, dnes to nebude iba jeden pohár červeného. Žiada sa mu poriadne sa opiť, zresetovať zmučenú dušu, vygumovať na pár dní hysterický mozog, ktorý si nevie dať rady s tým, čo sa stalo. Pred týždňom tu síce bol, ale iba na hubách. Na pár dní navštívil brata, lesníka v Liptovskom Hrádku, no nevedel obsedieť. Najhoršie boli rodinné večere, keď švagriná Alenka zaplnila stôl dobrotami, no Jakub nemal na nič chuť. Jedlo mu rástlo v ústach, mdlý jazyk odmietal posúvať ho do hltanu. Zájdem hore, navrhol mu jedno ráno brat, donesieme za košík húb, pozrieme, či už rastú kuriatka. Nasadli do Petrovho tereniaku. Cestou Peter mlčal, zrejme dúfal, že začne Jakub, no jemu slová zakaždým zaviazli v krku. Času dosť na svedčanie aj na žaloby. Uverí mu brat? Keď došli k Jakubovej chate, rozpršalo sa a Peter navrhol, nech ide na huby sám, on zatiaľ rozkúri v chate, pozrie, čo zima napáchala, narúbe dreva a zopár polienok nechá vnútri vysušiť. Dobrý nápad, pomyslel si Jakub a dúfal, že brat skontroluje aj krb. Peter vedel všetko okolo domácnosti, opravil vodu aj elektriku, vykachličkoval, vyšpároval, nič ho neprekvapilo.

xxx

Dobre mu padlo kráčať hore miernym svahom, bol zvedavý, či zimná víchrica nepováľala stromy a či zo strechy posledného zrubu v Starobocianskej doline nestrhol sneh šindle. Čím dlhšie kráčať, tým sa mu ľahšie dýchalo, starosti mu padali z pliec ako vrecia s kameňmi. Dobré to Peter vymyslel. Možno, keď sa vrátia do Liptovského Hrádku, niektorý príjemný večer, keď Alenka uloží neter a synovca, osmelí sa a všetko im porozpráva. No teraz na to myslieť nebude. Teraz má ľahké plecia a svižný krok.

Zvláštne, pomyslí si, keď zbadá nad komínom posledného zrubu dym. Vraj bol na predaj, žeby ho už niekto kúpil?

V chate Anna vždy dobre spávala, no teraz je to inak. Potok nad chatou má ešte silný prúd, zatiaľ nevysychá, z vody mu uberú až augustové horúčavy. Prehadzuje sa v hornej časti chaty, kam vedie desať drevených schodov. Sú tam dve spálne – jedna pre dvoch a druhá vzadu pre troch, vybavené iba posteľami a periniakmi. Chata, vlastne zrub, no na toto slovo si Anna akosi nevie zvyknúť, má už dvadsať rokov, ale drevo stále vonia, zrubby sú pospájané tesárskym pozdĺžnym spojom v tvare písmena W, klincov je málo, ktovie, možno nijaké. Drevo pohlcuje a uvoľňuje vlhkosť v závislosti od vlhkosti vzduchu, povedal jej bývalý majiteľ, lesník, ktorý dlho váhal, kým jej zrub predal. Napokon ho presvedčilo najmä to, že Anna s rodinou tu každé leto trávievala dva týždne a nenamietala, ani keď zvýšil cenu. Vždy po sebe vyupratovali, opravili, čo vedeli, nechali aj zásoby. Majiteľovi sa nepozdávalo, koľko dreva zakaždým minuli, no Anne a jej mame bolo v noci stále zima, poriadne zakúrila ešte večer okolo deviatej, aby sa neprebúdžali do chladu a mohli sa ráno poumývať v teplej vode.

Možno aj zadriemala, no zdalo sa jej, že vôbec nespala. Cez malé okno nepreniklo ani svetlo mesiaca v splne. Pozrela na mobil, bola iba jedna. Dupot malých nožičiek pod strechou jej prezradil, že plchy sa tu stále dobre cítia, ktovie, možno tu býva aj kuna. S myškami je Anna kamarátka, keď večeria na betónovej terase pred chatou, zakaždým jedna príde, možno tá istá, nepredstavili sa. Sadne si na zadné, drobné predné labky zloží, akoby prosila. Presviedča Annu maličkými čiernymi očkami, aby jej niečo podala. Na kus kartónu položí slaninku, syr a kúsky chleba. Spolu s myškou hodujú. Anna, pravdaže, slaninku vynecháva, má ju v pivnici zavesenú na špagáte iba kvôli bryndzovým haluškám.

Pootvoreným oknom počuje bujaré bublanie potoka, syčanie prúdu z miesta, kde ho zužujú dva balvany. Syčí, hrmí, akoby sa vyhrážal: Veď počkaj, prídu poriadne dažde a ja ti nazriem do pivnice. Vraj sa to ešte nestalo, zrub je na malej vyvýšenine, no teraz, keď si počasie robí, čo nikdy

predtým, je možné všeličo. Hučí a hučí, besnie, ktovie, možno tu potok Annu nechce, veď je v tejto prírode cudzorodý prvok, akési rozmazané dievča z mesta, čo si zmyslelo, že ho práve toto miesto vylieči. Spáľňa je pod strechou, steny sú šikmé, na pravom kraji postele musí dať pozor, aby si neudrela hlavu. Aj teraz celkom stratila predstavu o priestore a oškrela si čelo. Chce vstať, zavrieť okno presne naproti posteli, zarigľovať okenicu, lebo sa dvíha vietor, a ten zakaždým prinesie dážď. Mesiac už nevidno, uväznili ho husté mraky. Vykloní sa z okna, pozrie smerom k potoku, vonku je tma, akú v mestách nevidno, taká hrobová, nebezpečná, výhražná, veľavravná. Tma jej zovrela plúca a na okamih zastavila srdce. Chytila okenicu, aby ju zaháčkovala, no vietor ju Anne vyškľbne z ruky a tresne z druhej strany o chatu. Vietor zahučí, spojí sa s revom potoka, akoby hrali heavymetalovú skladbu zúrivosti. Anna od ľaku ustúpi do tmy izby, potkne sa o posteľ, zaochká na drevenej podlahe, prikrytej bavlneným kobercom. Tak ti treba, hučia svorne vietor s potokom, keď si si myslela, že to tu zvládneš. Obetuj niečo, obetuj nám, ak chceš pokoj, inak... Anna sa skrúti na podlahe, zapchá si dlaňami uši a skúša pokojne dýchať.

xxx

Jakub sa vyzul pred chatou a gumáky starostlivo odložil na kovový rošt. Pláštenku zavesil na skobu pri dverách, nech stečie. Pootvoreným okienkom sa tisne von vôňa guláša, čo im pripravila Alenka, aby nemuseli variť. Peter opäť uhádol, kedy sa vráti, a stôl už čaká prestretý. Jakub nenápadne posunie kôš s jediným dubákom na drevenú prepravku pri dverách, Peter si to všimne, no nekomentuje. Jakub si narýchlo umyje ruky vo vedre so studenou vodou a nahlas zaosrka.

„V Mongolsku si sa kde umýval? Mali ste v stepi bojler na teplú vodu?“ Peter zmietol omrvinky zo stola a tvári sa akoby nič.

„A veru áno,“ odvrkne Jakub. V maringotkách bola aj vaňa. Neveril by si, aký luxus tam Rusi majú. Helikoptérou

im z Ulanbátaru každý týždeň privádzajú čerstvé potraviny...“

Brat sa zaškerí: „A najmä vodku!“ Jakub sa tvári, že nepočuje, zavrie okno a hoci Peter zakúril, je mu zima. Sadne si za stôl a čaká, kým ho brat obslúži. S chuťou zahryzne do čerstvého chleba a naberie si za lyžicu guláša. Pravdaže aj vodku, veď večery boli dlhé a čo mala partia chlapov robiť? V stepi trávili mesiace, na ženy iba spomínali, najlepšou zábavou bolo strieľať rovno z džípu na zajace. Ak nechytali ryby v rieke. Maringotky si Rusi väčšinou postavili pri riekach, aby nemuseli vrtať studne. Českí a slovenskí geológovia bývali v jurtách, nemali komfort ako Rusi, no jurta je čosi jedinečné. Uprostred je pec, komín vystrčený nad jurtou vyzerá ako knôt na baretkke. Bolo tam teplo a vždy dobrý vzduch. Jakub sa po očku zadíva na brata – tak rád by sa mu zveril. Lenže... zatiaľ svoj problém nevie ani poriadne pomenovať. Hľadá bratovi na široký chrbát, s takzvanými krídelkami, po ktorých túžia všetci chlapi... a vari aj ženy... Brat má stodevätidesiat, Jakub o päť menej. Aj o päť rokov menej.

Ktovie, keby sa nebol dožadoval dovolenky, možno by sa to nestalo. Keby odišiel Martin pred ním, keby... Jakub si sadne k stolu a lakte vyloží na obrus. Najradšej by si skryl tvár v dlaniach, no potom by Peter... určite by chcel vedieť, čo brata trápi.

Peter ukradomky pozoruje Jakuba ponad tanier. Nemal začínať, Jakub sa z toho ešte nedostal. No mal by o tom hovoriť, vyliat si dušu, pomenovať, spracovať problém, aby prišiel na koreň veci. Veď Peter je dobrý poslucháč, aj poradiť by vedel. No Jakub bol od detstva príliš citlivý, trochu čudák, samotár. Má štyridsať, ale ešte sa neoženil. Nečudo, keď sa stále túla po mongolských stepiach. Peter si prezeral videá, krásna, ale drsná krajina, akoby krátko po stvorení sveta, pusté, nezalesnené oblé vrchy, nekonečná step, nikde človečika, v noci vlci a cez deň stáda divých koní. S Jakubovou voľbou nadšene súhlasil, práca ako šitá pre čudáckeho brata. Prospektor. Pracoval najprv pre českých geológov, ktorí tam hľadali farebné kovy, neskôr pre Rusov na náleziskách medi a drahých kameňov. Prešiel konkurzom